

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně
akademický rok 2015/2016

Vysokoškolská kvalifikační práce - bakaláři (diplomová práce)
posudek vedoucího

Jméno a příjmení studenta, vč. titulů: Andreas Gajdošík

Název práce: GRID

Slovní hodnocení:

Tvorba Andreea Gajdošíka sa už dlhšiu dobu pohybuje medzi reflektovaním spoločenských problémov a skúmaním povahy komunikačných technológií, pričom presahuje do viacerých médií vrátane hudby a performance. Andreas preukazuje okrem praktických zručností aj mimoriadny záujem a prehľad v mediálnej teórii a filozofii, snaží sa prichádzať s novými pohľadmi na problémy a premýšľa o veciach do hĺbky.

Pôvodným zámerom diela bola filozofická reflexia samotnej povahy a technickej infraštruktúry sieťových médií, tvoriacich základ súčasnej informačnej spoločnosti. Nakoniec sa však tvorivý proces vyvinul inak – ako to niekedy býva – a v autorovi prevážil príklon k spoločensky naliehavejšej téme. Odrazovým mostíkom jeho "intervencie do verejného priestoru" internetu je vzostup xenofóbnych naratívov v českej spoločnosti, do istej miery katalyzovaný aj online komunikáciou na sociálnych sieťach.

"Hlavnými protagonistami" Andreasovho projektu sú autori tzv. hate speech, nenávistného prejavu na Facebooku. Verejnosti sa predkladá vo forme webstránky narodniliga.cz – "jedničky v sledovaní českého vlastenectva" – akási priebežne aktualizovaná "hitparáda nenávisťi", ktorá pracuje s verejne dostupnými dátami. Jej obsah vytvárajú texty a počty komentárov fanúšikov na niekoľkých vybraných facebookových stránkach s nacionalistickým, antiislamským profilom. Umiestnenie v rebríčku "ligy" sa odvíja od miery aktivity diskutujúceho, stránka poskytuje aj štatistiky a niektoré ďalšie informácie, ako sú najobľúbenejšie a najmenej obľúbené slová každého prispievajúceho. Dizajn je navrhnutý tak, aby pripomínal estetiku webstránok prívržencov krajnej pravice.

Na interaktívnu komunikáciu s "fanúškami" projektu slúži aj jeho facebooková stránka. Odozvy návštevníkov (komentáre, zdieľania postov, či správy priamo autorovi stránky) pritom považujem za rovnako dôležitú súčasť diela, dokazujúcu jeho ambivalentnú spoločenskú rezonanciu. Cieľovou skupinou sú totiž na jednej strane samotní xenofóbne sa prejavujúci spoluobčania, ktorí sa nechali "nachytať", prípadne sú donútení konfrontovať sa so zverejnením vlastných komentárov v kontexte neobvyklého zoznamu. Na druhej strane sa aj ostatná verejnosť môže neobvyklou formou oboznámiť s myšlienkovým svetom narastajúceho segmentu spoločnosti.

Projekt je ukážkou sociálne kritického "databázového umenia" alebo novodobého "taktického média", ktoré svojím spôsobom, za použitia dávky irónie zrkadlí povahu algoritmov samotnej sociálnej siete. Tie nielen, že xenofóbne posty väčšinou aj napriek hláseniam užívateľov v súčasnosti v zásade neblokujú, ale akékoľvek angažovanie sa (zdieľanie alebo označenie) podporuje zvýšené zobrazovanie sa populárnych komentárov

ostatným odberateľom stránky na úkor iných postov, čím sa posilňuje a umocňuje vytváranie sociálnych bublín zdieľaných s nositeľmi príbuzných, v tomto prípade extrémistických názorov.

Úloha sociálnych sietí pri šírení neznášanlivostných postojov je veľmi aktuálnou a často diskutovanou témou, podobne ako rola rôznych tzv. "alteratívnych" spravodajských serverov s xenofóbnym a rasistickým obsahom. Dielo má preto podľa môjho názoru potenciál vzbudiť širšiu spoločenskú diskusiu

Otázky k rozprave:

Aké si zaznamenal doterajšie reakcie na dielo? Prispieva podľa teba projekt k zmene alebo prehodnoteniu xenofóbných postojov?

Závěrečné hodnocení:

Prácu považujem za dôležitý príspevok do súčasného diskurzu v oblasti umeleckého aktivizmu a navrhujem na obhajobu.

Návrh klasifikace: A

Posudek vypracoval(a): Mgr. Slavomír Krekovič, PhD.

Datum: 5.6.2016

Podpis: